

Ustrój republiki rzymskiej w opisie greckiego historyka Polibiusza, II w. p.n.e.

Były trzy składniki władzy państwowej [...]. Otóż konsulowie [...] decydują o wszystkich sprawach publicznych. Bo wszyscy inni urzędnicy, z wyjątkiem trybunów ludowych, są im podwładni i słuchają ich; [...] w ich ręku spoczywa całe wykonywanie uchwał. Także o wszystkie publiczne sprawy, które muszą być załatwione przez lud, im wypada się troszczyć i zwoływać zgromadzenia ludowe [...]. Dalej, co tyczy się zbrojeń wojennych i w ogóle kierowania wyprawą, to mają oni niemal absolutną władzę. [...] Jeżeli chodzi o senat, to ma on przede wszystkim władzę nad skarbem publicznym; mianowicie zarządza wszystkimi dochodami i tak samo wydatkami. [...] Tak samo wszelkie popełnione w Italii przestępstwa, które wymagają śledztwa ze strony państwa, jak zdrada, sprzysiężenie, trucicielstwo, skrytobójstwo – są przedmiotami troski senatu. [...] Także jeśli do kogoś poza Italią należy wysłać poselstwo [...] – tenże senat ma o to staranie. [...]

Jedynie lud w państwie rozstrzyga o nagrodzie i karze [...]. Dalej lud rozdaje urzędy między godnych ludzi [...]. Ma on także prawo zatwierdzania ustaw; a co jest najważniejsze, postanawia o pokoju i wojnie.

Sławomir Sprawski, Grzegorz Chomiccki, *Starożytność. Teksty źródłowe, komentarze i zagadnienia do historii w szkole średniej*, Kraków 1999, s. 223–225.

Praca z tekstem

1. Wymień trzy główne organy władzy w republice rzymskiej.
2. Opisz uprawnienia senatu rzymskiego.
3. Przedstaw zadania konsulów.
4. Wymień kompetencje zgromadzenia ludowego.
5. Określ, które z organów władzy mają moc stanowienia prawa, które władzę wykonawczą, a które kompetencje sędownicze.